

! Zeměpisné označení chrání produkt, který je vyroben v určité oblasti a který vděčí za své vlastnosti právě tomuto místnímu prostředí, a to bez ohledu na výrobce (znojenské okurky, štramberské uši). Publikace analyzuje **systemy ochrany zeměpisných označení v mezinárodním měřítku, a to v jednotlivých mezinárodních smlouvách a zejména v právu Evropské unie.**

! V úvodní části autoři charakterizují **základní pojmy a instituty zeměpisných označení.** Zabývají se rovněž různými formami **ochrany zeměpisného původu výrobků ve světě a způsoby řešení jejich střetu.**

! Druhá část je věnována jednotlivým **mnohostranným mezinárodním smlouvám,** které usilují o internacionalizaci ochrany zeměpisných označení. Jedná se především o Lisabonskou dohodu včetně Ženevského aktu a Dohodu TRIPS.

! Nejrozsáhlejší část publikace podrobně komentuje **system ochrany zeměpisných označení v Evropské unii.** System EU, jehož je Česká republika součástí, je velmi detailně propracovaný a nepříliš přehledný, proto autoři provedli jeho srozumitelný a komplexní rozbor.

Nakladatelství Leges, s. r. o.
Lublaňská 61, Praha 2
www.knihyleges.cz

9 788075 021878

O. DV-691b
iá označení v mezinárodních smlouvách a v právu EU

Vladimír Týč, Radim Charvát

Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie

Vladimír Týč, Radim Charvát

ZEMĚPISNÁ OZNAČENÍ V MEZINÁRODNÍCH
SMLOUVÁCH A V PRÁVU EVROPSKÉ UNIE

leges

Vzor citace:

Týč, V., Charvát, R.: Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie. Praha: Leges, 2016, 240 s.

Recenzovala:

JUDr. Hana Kelblová, Ph.D.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Týč, Vladimír

Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie / Vladimír Týč, Radim Charvát. -- Vydání první. -- Praha : Leges, 2017. -- 240 stran. -- (Teoretik)
ISBN 978-80-7502-187-8

347.772-021.52 * 347.77/.78 * 341.24 * 341.171(4) * (4)

- zeměpisná označení
- zeměpisná označení -- země Evropské unie
- označení původu
- označení původu -- země Evropské unie
- ochrana duševního vlastnictví
- ochrana duševního vlastnictví -- země Evropské unie
- mezinárodní smlouvy
- evropské právo
- monografie

347.7 - Obchodní právo. Finanční právo. Právo průmyslového vlastnictví. Patentové právo. Autorské právo [16]

Publikace vznikla jako výstup s institucionální podporou výzkumu na Právnické fakultě MU v letech 2014–2016.

Vydalo Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 4/61, Praha 2, v roce 2016 jako svou 388. publikaci.

Edice Teoretik

Vydání první

Návrh obálky Michaela Vydrová

Redakce Anna Junková

Sazba Lucie Tuláčková

Tisk PBTisk, a. s., Příbram

www.knihyleges.cz

© Vladimír Týč, Radim Charvát, 2016

ISBN 978-80-7502-187-8

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
právní fakulty MU
11.4.2017 167 953

0. DV - 6918

OBSAH

Úvodem	13
Použité zkratky nevysvětlené v textu	14
I. ÚVODNÍ POZNÁMKY K INSTITUTU ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ	15
1. Zeměpisná označení v převažujícím tradičním evropském pojetí.	15
1.1. Zeměpisné označení výrobků jako metoda jejich specifické právní ochrany.	15
1.1.1. Pojem zeměpisného označení a jeho odlišení od ochranné známky	15
1.1.2. Specifičnost práva a jeho kolektivní charakter	17
1.1.3. Terminologické otázky	20
1.1.4. K pojmovým znakům zeměpisného označení	21
1.1.5. Lokalizace místa	22
1.1.6. Vztah výrobku k dané oblasti	23
1.1.6.1. Přírodní faktory	23
1.1.6.2. Lidské faktory	24
1.1.7. Vznik ochrany	26
1.1.8. Obsah ochrany	27
1.1.9. Zeměpisný název jako součást označení výrobků	27
1.2. Jednotlivé typy zeměpisných označení podle náročnosti podmínek ochrany	28
1.2.1. Lisabonská dohoda a Ženevský akt	28
1.2.2. Dohoda TRIPS	29
1.2.3. Nařízení EU	30
1.2.4. Údaj o původu (provenienci) zboží	31
1.2.4.1. Obecné poznámky	31
1.2.4.2. Údaj o původu zboží v EU	32
1.3. Zduhovění zeměpisného označení	34
1.3.1. Pojem zduhovění	35
1.3.2. Faktory, resp. prvky zduhovění	36
1.3.3. Kritéria pro určování zduhovění	37
1.3.4. Důsledky teritoriálního omezení práv	38
1.3.5. Obrana proti zduhovění	39
2. Různé formy ochrany zeměpisného původu výrobků ve světě a jejich stěť	40

2.1. Ochrana zeměpisných označení v USA a dalších zemích tzv. Nového světa	40
2.2. Zeměpisná označení v právu USA – obecné poznámky	43
2.3. Jednotlivé právní formy ochrany zeměpisných označení v USA a v dalších zemích Nového světa	44
2.4. Projevy americké koncepce navenek	47
2.5. Druhá označení – základní problém (ne)uznávání evropských zeměpisných označení v USA	48
2.6. Polemika mezi USA a EU týkající se samostatného institutu ochrany zeměpisných označení a odmítání ochrany pro druhovost označení	52
2.7. Řešení střetu zájmů mezi EU a USA v oblasti ochrany zeměpisných označení	56
2.8. Ochrana zeměpisných označení v připravované dvoustranné dohodě EU s Kanadou (CETA – Comprehensive Economic and Trade Agreement)	58
2.9. Shrnutí postojů obou stran	59
II. OZNAČENÍ PŮVODU A ZEMĚPISNÁ OZNAČENÍ V MEZINÁRODNÍCH SMLOUVÁCH	61
3. Mnohostranné a dvoustranné mezinárodní smlouvy	61
3.1. Mnohostranné mezinárodní smlouvy před Lisabonskou dohodou	61
3.1.1. Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (Pařížská unijní úmluva) (1883)	62
3.1.2. Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží (1891)	62
3.2. Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu (1958), Ženevský akt Lisabonské dohody na ochranu označení původu a zeměpisných označení (2015)	63
3.2.1. Úvodní poznámky	63
3.2.2. Předmět ochrany – typy zeměpisných označení	64
3.2.3. Smluvní strany	66
3.2.4. Vznik a trvání ochrany – mezinárodní zápis	66
3.2.5. Rozsah ochrany	68
3.2.6. Konflikt s ochrannými známkami obsahujícími zeměpisné označení	69
3.2.7. Institucionální zázemí Lisabonské dohody a Ženevského aktu a jejich revize	71

3.3. Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)	72
3.3.1. Jednání o Dohodě TRIPS a jeho výsledek	73
3.3.2. Obsah úpravy v Dohodě TRIPS – obecné poznámky	74
3.3.3. Článek 22 – slabší typ ochrany (obecný režim)	75
3.3.4. Zvláštní ochrana pro vína a lihoviny (článek 23)	77
3.3.5. Další ustanovení	79
3.3.6. Celkové zhodnocení Dohody	81
3.4. Poválečné dvoustranné smlouvy o ochraně zeměpisných označení uzavřené Československem	81
III. OCHRANA OZNAČENÍ PŮVODU A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ V EVROPSKÉ UNII	83
4. Obecné poznámky a základní pojmy ochrany v Evropské unii.	83
4.1. Vývoj, podstata a vymezení pojmů	83
4.2. Právní rámec a jeho základní rysy	87
4.3. Zjednodušený postup a nahrazení ochrany označení v členských státech unijním systémem	89
4.4. Mezinárodní smlouvy uzavřené Evropskou unií nebo mezi jejími členskými státy	97
4.4.1. Bilaterální smlouvy mezi členskými a nečlenskými státy	97
4.4.2. Mezinárodní smlouvy uzavírané mezi EU a třetími zeměmi	99
4.5. Výluky ze zápisu	100
4.5.1. Druhovost	100
4.5.2. Homonymnost	104
4.5.2.1. Zemědělské výrobky a potraviny	104
4.5.2.2. Vína	105
4.5.2.3. Lihoviny	106
4.5.3. Konflikt označení se známkou s dobrým jménem	106
4.5.4. Shoda s odrůdou rostlin nebo plemenem zvířat	106
5. Zemědělské výrobky a potraviny	107
5.1. Oblast působnosti	108
5.1.1. Pozitivní vymezení působnosti	109
5.1.2. Negativní vymezení působnosti a její další aspekty	109
5.2. Zeměpisná označení a označení původu	110
5.2.1. Podstata	110
5.2.2. Žádost o zápis do rejstříku a řízení o ní	113

5.2.2.1. Subjekty oprávněné podat žádost	113
5.2.2.2. Obsahové náležitosti žádosti	113
5.2.2.3. Specifikace produktu	113
5.2.2.4. Přezkum žádosti v členském státě a námitkové řízení	116
5.2.2.5. Přezkum žádosti Komisí	118
5.2.2.6. Námitky	118
5.2.3. Účinky zápisu a jeho ochrana	120
5.2.4. Zrušení zápisu	122
5.2.5. Názvy, symboly a označení	123
5.3. Zaručené tradiční speciality	124
5.3.1. Podstata a kritéria	125
5.3.2. Výluka ze zápisu	127
5.3.3. Užívání názvu v jiném členském nebo třetím státě	127
5.3.4. Druhovost	127
5.3.5. Vztah k duševnímu vlastnictví a k odrůdám rostlin a plemenům zvířat	127
5.3.6. Žádost o zápis do rejstříku a řízení o ní	128
5.3.6.1. Subjekty oprávněné podat žádost a náležitosti žádosti	128
5.3.6.2. Specifikace produktu	129
5.3.6.3. Přezkum žádosti na úrovni členského státu a EU a námitkové důvody	129
5.3.7. Účinky zápisu a jeho ochrana	129
5.3.8. Názvy, symboly a označení	130
5.4. Rejstřík chráněných označení původu, zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit	131
5.4.1. Rejstřík chráněných označení původu a zeměpisných označení	131
5.4.2. Rejstřík zaručených tradičních specialit	131
5.5. Nepovinné údaje o jakosti	132
5.5.1. Podstata	132
5.5.2. Požadavky na údaje	132
5.5.3. Výluky	133
5.5.4. Druhovost	133
5.5.5. Vztah k duševnímu vlastnictví	133
5.5.6. Horský produkt	133
5.5.6.1. Vymezení pojmu	133
5.5.6.2. Ochrana údaje „horský produkt“	135

5.5.7. Produkt ostrovního zemědělství	135
5.6. Společná ustanovení	135
5.6.1. Úřední kontroly chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit	136
5.6.1.1. Podstata	136
5.6.1.2. Kontrolní orgány	136
5.6.1.3. Kontrolní činnosti	137
5.6.2. Úloha seskupení	138
5.6.3. Poplatky	139
5.7. Přijímání aktů Komisí	139
5.7.1. Přenesená pravomoc Komise	139
5.7.2. Přijímání prováděcích aktů	139
5.8. Informace o potravinách spotřebitelům	140
5.8.1. Země původu nebo místo provenience potravin	140
5.8.2. Vnitrostátní opatření pro další povinné údaje	141
5.9. Uvádění označení jako složka (přísada) a pokyny Komise pro označování potravin	141
6. Zeměpisná označení pro vína	143
6.1. Působnost nařízení č. 1308/2013	144
6.2. Zeměpisná označení a označení původu	146
6.2.1. Podstata	146
6.2.2. Žádost o zápis do rejstříku a řízení o ní	148
6.2.2.1. Subjekty oprávněné podat žádost	148
6.2.2.2. Obsahové náležitosti žádosti	149
6.2.2.3. Specifikace	150
6.2.2.4. Přezkum žádosti v členském státě a námitkové řízení	152
6.2.2.5. Přezkum žádosti Komisí	154
6.2.2.6. Námitky a řízení o nich	154
6.2.3. Účinky zápisu a jeho ochrana	156
6.2.4. Zrušení zápisu	157
6.2.5. Přeměna označení původu na zeměpisné označení	159
6.3. Tradiční výrazy	159
6.3.1. Podstata	160
6.3.2. Žádost o ochranu tradičních výrazů a řízení o ní	160
6.3.2.1. Subjekty oprávněné podat žádost	161
6.3.2.2. Obsahové náležitosti žádosti	161
6.3.2.3. Přezkum žádosti Komisí	162

6.3.2.4. Námitky a řízení o nich	164
6.3.2.5. Změny	165
6.3.3. Ochrana	165
6.3.4. Zrušení	166
6.4. Rejstřík chráněných označení vín	168
6.5. Úřední kontroly	169
6.6. Označování vín a chráněná označení	169
6.6.1. Právní úprava a podstata označování	170
6.6.2. Povinné údaje	170
6.6.3. Nepovinné údaje	172
6.6.4. Jazyk údajů	173
7. Zeměpisná označení pro lihoviny	174
7.1. Působnost a definice lihoviny	174
7.2. Zeměpisná označení	175
7.2.1. Podstata	176
7.2.2. Žádost o zápis do rejstříku a řízení o ní	176
7.2.2.1. Subjekty oprávněné podat žádost	177
7.2.2.2. Obsahové náležitosti žádosti a specifikace	177
7.2.2.3. Přezkum žádosti Komisí	179
7.2.2.4. Námitky	180
7.2.3. Účinky zápisu a jeho ochrana	181
7.2.4. Zrušení zápisu	183
7.2.5. Rozhodnutí Komise	183
7.3. Databáze označení	184
7.4. Úřední kontroly	184
7.5. Označování lihovin	184
8. Právní úprava řešení konfliktu mezi ochrannými známkami a zeměpisnými označeními a označeními původu v EU	187
8.1. Právní rámec a známková reforma EU	187
8.1.1. Právní rámec	187
8.1.2. Známková reforma EU	188
8.2. Rozdíl mezi ochrannými známkami a zeměpisnými označeními v právu EU a v judikatuře	189
8.2.1. Individuální známky	189
8.2.2. Kolektivní, certifikační a garanční ochranné známky a označení	195
8.3. Zeměpisná označení, ochranné známky a spory o doménová jména	198

8.4. Souběh ochranné známky a zeměpisných označení a udělování licencí	198
8.5. Vztah mezi ochrannými známkami a zeměpisnými označeními ..	199
8.5.1. Úprava v Dohodě TRIPS	200
8.5.2. Úprava v nařízeních EU	201
8.5.3. Úprava dle směrnice a nařízení o ochranných známkách ..	209
8.5.3.1. Úprava před známkovou reformou	209
8.5.3.1.1. Absolutní důvody pro zamítnutí zápisu ochranné známky Společenství (EU), resp. její prohlášení za neplatnou	209
8.5.3.1.2. Relativní důvod pro zamítnutí zápisu ochranné známky, resp. její prohlášení za neplatnou	221
8.5.3.2. Úprava ve smyslu známkové reformy	225
8.5.3.2.1. Nově formulované absolutní důvody pro zamítnutí zápisu ochranné známky, resp. její prohlášení za neplatnou	226
8.5.3.2.2. Nově formulovaný relativní důvod pro zamítnutí zápisu ochranné známky, resp. její prohlášení za neplatnou	228
8.5.4. Omezení účinků ochranné známky z důvodu užití zeměpisného původu	228
8.5.5. Aktivní legitimace vlastníka ochranné známky na zrušení nařízení EU chránícího označení	230
8.5.6. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva	231
Použitá literatura	233
Další odborné texty nebo dokumenty bez uvedení autora	235